

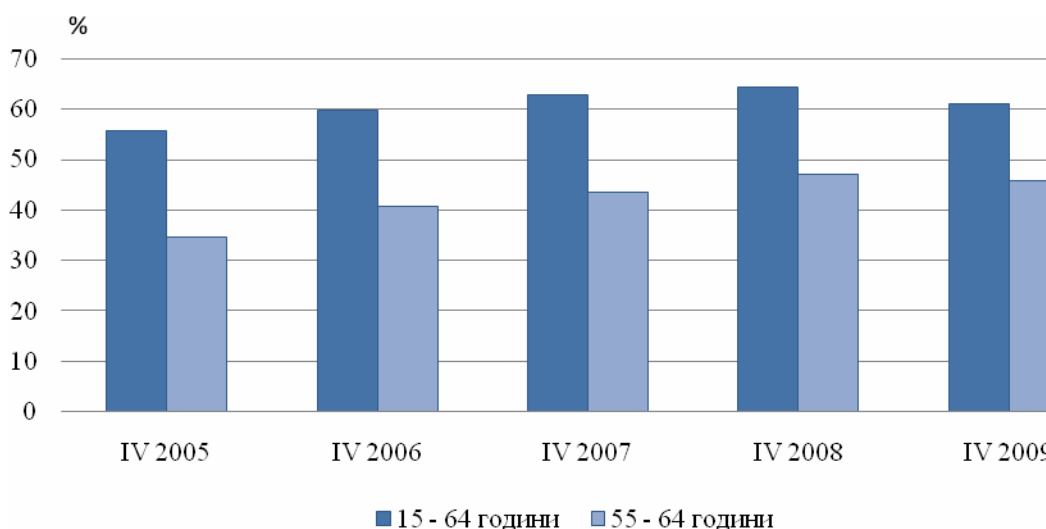
ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА РАБОТНАТА СИЛА ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2009 ГОДИНА

1. Основни показатели за икономическата активност и заетостта на населението на възраст 15 - 64 навършени години

Според резултатите от проведеното от Националния статистически институт Наблюдение на работната сила през четвъртото тримесечие на 2009 г. **икономически активното население в страната на възраст 15 - 64 навършени години е 3 396.1 хил.**, или 66.5% от населението в същата възрастова група. По пол коефициентът на икономическа активност е съответно 71.4% за мъжете и 61.7% за жените. В сравнение с четвъртото тримесечие на 2008 г. равнището на икономическа активност на населението отбелязва намаление с 1.3 пункта - с 1.4 пункта при мъжете и с 1.1 пункта при жените.

През четвъртото тримесечие на 2009 г. **коефициентът на заетост на населението на 15 - 64 навършени години** намалява с 3.1 пункта в сравнение със същия период на 2008 г. и достига 61.2%. По пол по-голямо намаление се наблюдава при мъжете, като коефициентите на заетост достигат съответно 65.3% при мъжете и 57.2% при жените (табл.1).

Фиг. 1. Коефициенти на заетост през четвъртото тримесечие на съответната година по възрастови групи

Коефициентът на заетост за населението на 55 - 64 навършени години е 45.7%, или с 1.3 пункта по-нисък в сравнение с четвъртото тримесечие на 2008 г., като това намаление се дължи изцяло на намалението на заетостта на мъжете от тази възрастова група - с 3.3 пункта. Заети са 53.5% от мъжете на възраст 55 - 64 години и 38.8% от жените на същата възраст.

Икономически неактивните лица на възраст 15 - 64 навършени години са 1 708.6 хил., или 33.5% от населението в същата възрастова група. От тях 726.9 хил. са мъже и 981.7 хил. - жени.

Обезкуражените лица на възраст 15 - 64 навършени години са 220.7 хил., или 12.9% от икономически неактивните в същата възрастова група. В сравнение с четвъртото тримесечие на 2008 г. броят им отбелязва увеличение с 69.8 хиляди.

2. Основни характеристики на заетите лица на 15 и повече навършени години

През четвъртото тримесечие на 2009 г. общият брой на **заетите лица на възраст 15 и повече навършени години** е 3 171.6 хил., а относителният им дял от населението на същата възраст - 48.2%. В сравнение с четвъртото тримесечие на 2008 г. броят им намалява с 5.7%, като намалението е малко по-голямо при мъжете - с 6.1%, отколкото при жените - с 5.2%. За същия период общият коефициент на заетост намалява с 2.6 пункта - съответно с 3.2 пункта при мъжете и с 2.1 пункта при жените.

От всички заети лица 3.5% са работодатели, 8.0% - самостоятелно заети, ненаемащи работна ръка, 87.5% - наети лица, и 1.0% - неплатени семейни работници.

В частния сектор работят 2 020.0 хил., или 72.8% от всички наети лица, а в обществеността - 754.5 хил., или 27.2% от наетите лица. Делът на наетите мъже е по-голям в частния сектор - 55.9% от наетите в сектора, докато в обществеността 58.5% от работещите са жени.

През четвъртото тримесечие на 2009 г. повече от половината от заетите лица - 1 862.9 хил., или 58.7% работят в сектора на услугите, в индустрията са заети 1 091.7 хил., или 34.4%, а в селското и горското стопанство - 217.0 хил., или 6.8%. В сравнение със същото тримесечие на 2008 г. най-голям спад в броя на заетите се наблюдава в индустрията - с 10.3%.

3. Безработица

През четвъртото тримесечие на 2009 г. **безработните лица** в страната са 272.8 хил., а коефициентът на безработица - 7.9%. В сравнение със същото тримесечие на 2008 г. броят на безработните лица се увеличава с 95.1 хил., а коефициентът на безработица - с 2.9 пункта.

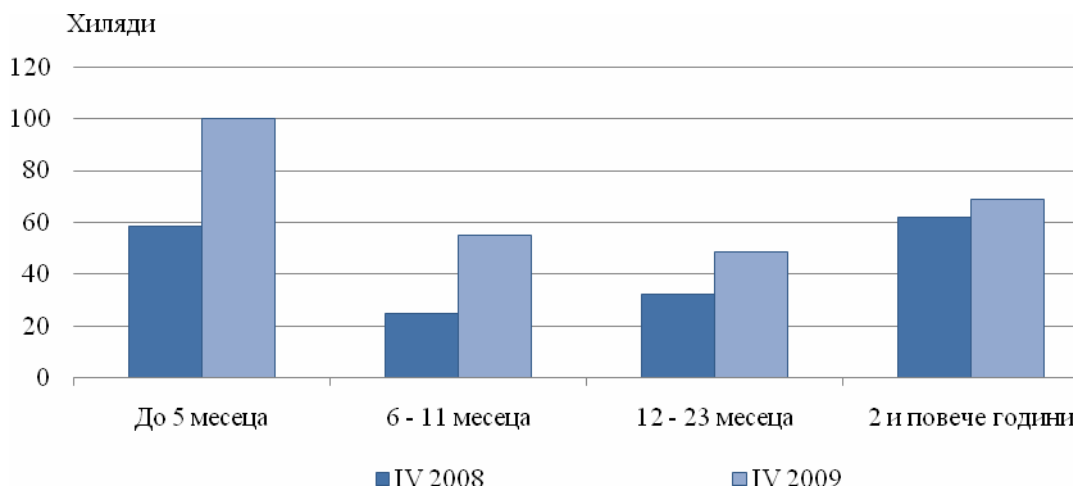
Безработицата се увеличава в по-голяма степен при мъжете в сравнение с жените (увеличението на коефициента на безработица е съответно с 3.5 и 2.3 пункта), като през четвъртото тримесечие на 2009 г. коефициентът на безработица на мъжете (8.4%) превишава с един пункт този на жените (7.4%).

Безработните младежи (15 - 24 навършени години) са 53.2 хил., а коефициентът на младежка безработица достига 19.5% - съответно 20.9% при мъжете и 17.3% при жените.

През периода четвърто тримесечие на 2008 - четвърто тримесечие на 2009 г. се наблюдава по-значително увеличение на броя на безработните лица с продължителност на безработицата по-малка от една година. Той нараства с 86.8% и достига 155.2 хил., или 56.9% от всички безработни. От безработните под една година 46.8% са били уволнени или съкратени от последната си работа, 21.7% са приключили временна или сезонна работа, 19.4% са напуснали работа по други причини, а 12.1% никога не са работили.

За разглеждания период броят на продължително безработните лица нараства с 24.2% и достига 117.6 хил., или 43.1% от всички безработни. Коефициентът на продължителна безработица се увеличава с 0.7 пункта и достига 3.4%.

Фиг. 2. Безработни лица по продължителност на безработицата през четвъртото тримесечие на 2008 и 2009 година

МЕТОДОЛОГИЧНИ БЕЛЕЖКИ

Наблюдението на работната сила е извадково и се провежда непрекъснато, като осигурява тримесечни и годишни данни за икономическата активност на населението на 15 и повече навършени години. То обхваща обикновените домакинства в страната.

Наблюдаван период - характеристиките на всяко анкетирано лице се отнасят за състоянието му през определена календарна седмица.

Икономически активното население (работната сила) включва всички заети и безработни лица.

Заети са лицата на 15 и повече навършени години, които през наблюдавания период:

- извършват работа дори за един час, за което получават работна заплата или друг доход;
- не работят, но имат работа, от която временно отсъстват поради болест, годишен отпуск, отпуск при раждане на дете, родителски отпуск, стачка или друг трудов спор и други.

Безработни са лицата на възраст от 15 до 74 навършени години, които:

- нямат работа през наблюдавания период;

- активно търсят работа през период от четири седмици, вкл. наблюдавания период, или вече са намерили работа, която очакват да започнат до три месеца след края на наблюдавания период;

- имат възможност да започнат работа до две седмици след края на наблюдавания период.

Продължително безработни са лицата, които са безработни от една или повече години.

Икономически неактивни (лица извън работната сила) са лицата на 15 и повече навършени години, които не са нито заети, нито безработни през наблюдавания период.

Обезкуражени лица са лицата извън работната сила, които желаят да работят, но не търсят активно работа, защото не вярват, че ще намерят.

Коефициент на икономическа активност - представлява относителният дял на икономически активните лица от населението в същата възрастова група.

Коефициент на заетост - представлява относителният дял на заетите лица от населението в същата възрастова група.

Коефициент на безработица - представлява относителният дял на безработните лица от икономически активното население.

Коефициент на продължителна безработица - представлява относителният дял на продължително безработните лица от икономически активното население.

Коефициент на неактивност - представлява относителният дял на икономически неактивните лица от населението в същата възрастова група.

Разпределението на лицата по икономически сектори е извършено в съответствие с Класификацията на икономическите дейности (КИД - 2008).

При оценката на резултатите са използвани данни за населението на страната към 31.12.2008 година.

Както при всяко извадково наблюдение, данните от Наблюдението на работната сила са обременени с грешки, дължащи се на извадката (стохастични грешки). Изчислените относителни стандартни грешки за основните показатели от наблюдението през четвъртото тримесечие на 2009 г. са:

- общ брой на заетите лица - 1.2%;
- общ брой на безработните лица - 4.2%;
- коефициент на безработица - 3.9%.

Поради направените закръглени в някои случаи общите данни могат да се различават незначително от сумата на отделните групи, включващи се в тях.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Таблица 1

**ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ НА
НАСЕЛЕНИЕТО ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ
НА 2008 И 2009 ГОДИНА**

	IV триме- сечие 2008	IV триме- сечие 2009	Изменение (IV триме- сечие 2009 спрямо IV тримесечие 2008)
Общо			
Коефициент на икономическа активност (15 - 64 години) - %	67.8	66.5	-1.3
Заети лица на 15 и повече години - хиляди	3363.5	3171.6	-191.9
Заети лица на 15 - 64 години - хиляди	3310.3	3124.4	-185.9
Заети лица на 15 - 24 години - хиляди	260.9	219.5	-41.4
Заети лица на 55 - 64 години - хиляди	452.9	442.0	-10.9
Коефициент на заетост (15 и повече години) - %	50.8	48.2	-2.6
Коефициент на заетост (15 - 64 години) - %	64.3	61.2	-3.1
Коефициент на заетост (15 - 24 години) - %	26.1	22.7	-3.4
Коефициент на заетост (55 - 64 години) - %	47.0	45.7	-1.3
Безработни лица - общо - хиляди	177.7	272.8	95.1
Безработни лица на 15 - 64 години - хиляди	176.1	271.7	95.6
Безработни лица на 15 - 24 години - хиляди	35.8	53.2	17.4
Коефициент на безработица - %	5.0	7.9	2.9
Коефициент на безработица (15 - 64 години) - %	5.1	8.0	2.9
Коефициент на безработица (15 - 24 години) - %	12.1	19.5	7.4
Коефициент на продължителна безработица - %	2.7	3.4	0.7
Обезкуражени лица - общо - хиляди	152.8	223.7	70.9
Обезкуражени лица на 15 - 64 години - хиляди	150.9	220.7	69.8

**ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ НА
НАСЕЛЕНИЕТО ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ
НА 2008 И 2009 ГОДИНА**

(Продължение)

	IV триме- сечие 2008	IV триме- сечие 2009	Изменение (IV триме- сечие 2009 спрямо IV тримесечие 2008)
Мъже			
Коефициент на икономическа активност (15 - 64 години) - %	72.8	71.4	-1.4
Заети лица на 15 и повече години - хиляди	1802.3	1691.6	-110.7
Заети лица на 15 - 64 години - хиляди	1765.1	1657.2	-107.9
Заети лица на 15 - 24 години - хиляди	149.8	131.9	-17.9
Заети лица на 55 - 64 години - хиляди	252.7	243.4	-9.3
Коефициент на заетост (15 и повече години) - %	56.8	53.6	-3.2
Коефициент на заетост (15 - 64 години) - %	69.2	65.3	-3.9
Коефициент на заетост (15 - 24 години) - %	29.3	26.5	-2.8
Коефициент на заетост (55 - 64 години) - %	56.8	53.5	-3.3
Безработни лица - общо - хиляди	93.4	154.2	60.8
Безработни лица на 15 - 64 години - хиляди	92.9	154.1	61.2
Безработни лица на 15 - 24 години - хиляди	20.6	34.8	14.2
Коефициент на безработица - %	4.9	8.4	3.5
Коефициент на безработица (15 - 64 години) - %	5.0	8.5	3.5
Коефициент на безработица (15 - 24 години) - %	12.1	20.9	8.8
Коефициент на продължителна безработица - %	2.6	3.5	0.9
Обезкуражени лица - общо - хиляди	76.9	122.2	45.3
Обезкуражени лица на 15 - 64 години - хиляди	75.8	120.7	44.9

**ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ НА
НАСЕЛЕНИЕТО ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ
НА 2008 И 2009 ГОДИНА**

(Продължение и край)

	IV триме- сечие 2008	IV триме- сечие 2009	Изменение (IV триме- сечие 2009 спрямо IV тримесечие 2008)
Жени			
Коефициент на икономическа активност (15 - 64 години) - %	62.8	61.7	-1.1
Заети лица на 15 и повече години - хиляди	1561.2	1 480.0	-81.2
Заети лица на 15 - 64 години - хиляди	1545.2	1 467.2	-78.0
Заети лица на 15 - 24 години - хиляди	111.1	87.6	-23.5
Заети лица на 55 - 64 години - хиляди	200.2	198.6	-1.6
Коефициент на заетост (15 и повече години) - %	45.3	43.2	-2.1
Коефициент на заетост (15 - 64 години) - %	59.6	57.2	-2.4
Коефициент на заетост (15 - 24 години) - %	22.8	18.6	-4.2
Коефициент на заетост (55 - 64 години) - %	38.6	38.8	0.2
Безработни лица - общо - хиляди	84.3	118.6	34.3
Безработни лица на 15 - 64 години - хиляди	83.2	117.6	34.4
Безработни лица на 15 - 24 години - хиляди	15.2	18.3	3.1
Коефициент на безработица - %	5.1	7.4	2.3
Коефициент на безработица (15 - 64 години) - %	5.1	7.4	2.3
Коефициент на безработица (15 - 24 години) - %	12.1	17.3	5.2
Коефициент на продължителна безработица - %	2.8	3.3	0.5
Обезкуражени лица - общо - хиляди	75.9	101.4	25.5
Обезкуражени лица на 15 - 64 години - хиляди	75.1	100.0	24.9